

Täysistunto

Tiistai 28.2.2023 klo 13.59—19.21

7. Lakialoite laiksi tuloverolain 95 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 88/2022 vp Arto Pirttilahti kesk ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia — tämän vaalikauden viimeinen lakialoite. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan. — Avaan keskustelun. Esittelypuheenvuoro, edustaja Pirttilahti, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.14 **Arto Pirttilahti kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On kunnia todellakin esittää tämän kauden viimeistä lakialoitetta. Lakialoite pohjautuu tähän ansiotuloverolain 95 §:n muuttamiseen.

Arvoisa puhemies! Pelastustoimi nojaa erittäin vahvasti sopimuspalokuntiin ja sopimuspalokuntalaisten tekemään työhön yhteiskunnan turvallisuuden takaamiseksi. Sopimuspalokunnat hoitavat tehtäviä Suomessa joka päivä satoja kertoja. Sopimuspalokuntalaiset lähtevät öisin, arkena, pyhänä ja kaikkina vuodenaikoina 24 tuntia vuorokaudessa, 365 päivää vuodessa, karkausvuosina vielä enemmän. Sopimuspalokuntalainen lähtee hälytykselle kotoa, työpaikalta, joulupöydästä, lomalta ja joskus jopa suoraan asemaltakin. Osa saa korvausta, toiset hoitavat hommat ilman. Kulut tulevat kuitenkin meille kaikille joko omaan tilipussiin tai palokuntayhdistyksille. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun alueella on huomionarvoista, ettei kukaan saa henkilökohtaista korvausta.

Arvoisa puhemies! Pelastustoimi siirtyy hyvinvointialueille vuodenvaihteessa. Olen havainnut, että siirtyminen ei ole ollut täysin kivutonta. Sopimuspalokuntalaisena toimiva hyvinvointialueen työntekijä on voinut joutua esimerkiksi tilanteeseen, jossa tarvitsee tehdä kaksi sopimusta samalle työnantajalle. On arvioitu, että tällaisia sopimuspalokuntalaisia on maassa yli 500 ja luonnollisesti kaikkein kriittisimmillä alueilla. Selvää on, että pelastustoimea ei ole mahdollista hoitaa kustannustehokkaasti koko maassa vakituisella palkatulla henkilöstöllä. Jo nyt näemme, että pelastajapula johtuu eläköitymisestä ja alanvaihdosta ja siitä, ettei sopimuspalokuntatoiminnan esteitä ole purettu tarpeeksi. Arvioitu sopimuspalokuntalaisten tarve on noin 4 500 sopimuspalokuntalaista lisää vuoteen 2030 mennessä juurikin eläköitymisestä johtuen.

Pelastustoimen kustannukset tänä vuonna ovat noin 500 miljoonaa euroa ja vähän päälle. Sopimuspalokuntatoiminta maksaa yhteiskunnalle karkeasti arvioiden 75 miljoonaa euroa. Sopimuspalokuntatoiminta on kaikkein edullisin ja kustannustehokkain tapa hoitaa pelastustoimea ja sisäistä turvallisuutta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 177/2022 vp

Arvoisa puhemies! Palokuntatoiminta eroaa kaikesta muusta harrasteluuntoisesta toiminnasta siten, että sopimuspalokuntalaiset vaarantavat oman terveytensä ja henkensä yhteiskunnan hyväksi. He ylläpitävät sisäistä turvallisuutta, kokonaisturvallisuutta elintärkeänä osana pelastustoimea. Poikkeusoloissa vaarantuminen edellyttää riittävän suuren, osaavan ja toimivan reservin sekä sopimuspalokuntalaiset, jotka kykenevät palvelemaan kriisitilanteessa myös valtakunnallisella tasolla. Yhteiskunnalla ei ole varaa menettää tätä valtakunnallista ja toimivaa reserviä. Esimerkkinä tästä ovat laajat metsäpalot kesäisin.

Arvoisa puhemies! Lisäksi on syytä muistaa, että varallaolo on merkittävä osa pelastustoimea, sopimuspalokuntatoimea suuressa osassa Suomea. Osassa Suomea varallaolo on suorastaan tällä hetkellä kielletty. Työaikalain muutokset ovat myös tehneet vapaaehtoisen varallaolon käytännössä mahdottomaksi joillain alueilla.

Arvoisa puhemies! Näihin kolmeen kokonaisuuteen tällä muutoksella ja tällä lakialoitteella haetaan muutosta. Lakialoite ansiotuloverolain 95 §:n muuttamisesta pyrkii siihen, että sopimuspalokuntalaiset saavat hyvityksen toiminnasta, hyvinvointialojen työntekijät voivat jatkaa sopimuspalokuntatoimintaa ja myös varallaolokiellosta päästäisiin eroon. Siten yhteiskunta toimillaan konkreettisesti näyttäisi arvostuksensa myös sopimuspalokuntatoimintaa kohtaan.

Arvoisa puhemies! Toivon, että lakialoite tulee vielä käsitellyksi valtiovarainvaliokunnassa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Kiviranta, olkaa hyvä.

19.18 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Pirttilahti on tehnyt erinomaisen lakialoitteen, ja olen sen myös allekirjoittanut.

Sopimuspalokunnat tekevät erittäin tärkeää ja pyyteetöntä työtä. Se on lähes aina pyyteetöntä työtä, nimittäin nämä palokunnat tekevät palojen torjunnassa ensivastetyötä ja niin edelleen.

Jos ei nyt muuta keinoa löydy heille korvauksen antamiseen, niin minusta tämä lakialoitteessa esitetty verovähennys pitäisi toteuttaa. Se esitetään tässä palkkatulosta tehtävänä vähennyksenä. Sillä tavalla nyt voitaisiin varmasti varmistella sitä, että tässä maassa edelleenkin tällainen vapaaehtoisuuteen perustuva toiminta pysyy voimissaan. Tämä myös tietysti merkitsisi sitä, että tämä olisi paitsi taloudellinen asia myöskin konkreettinen arvostuksen osoitus tälle työlle.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

19.19 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Pirttilahden esitys kuulostaa ihan loistavalta, ja toivon kyllä, että tämä saisi huomion. Nimittäin suuri huoli on ollut, kun on siirrytty näihin aluevaltuustoihin ja uusiin sote-piireihin, tästä pelastustoimesta. Näkisin kyllä erittäin kannatettavana, että tämä asia vielä huomioitaisiin — jos ei nyt, niin viimeistään sitten hallitusneuvotteluissa — niin että sopimuspalokuntatoiminta turvataan kautta Suomen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 177/2022 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.